

זבזבזת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון רפ"ג, פרשת לך לך תשפ"ה

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

תורמים ונושעים!!!

קח חלק בהפצת הגליון ובספרי רבינו האור החיים הק'
ותזכו בעזרת ה' להיות חלק מסיפורי הישועות
צמצלו כעת לטל: 02-8043333

עברתי את המבחן בהצלחה בזכות

לימוד אור החיים הק'

לפניכם מכתב שהגיע למערכת, והרי הוא לפניכם ככתבו
וכלשונו:

שלום וברכה למערכת אור הישועות על רבנו הקדוש "אור
החיים",

אני רכשתי את הסדרה המבוארת (בהוצאת עוז והדר)
כבר לפני כמה שנים, אולם מעולם לא הצלחתי להתקרב
לתורתו של רבנו ולהתמיד בלימוד בספר הקדוש.

והנה לאחר שבקיץ האחרון נכשלתי במבחן חשוב שקשור
לפרנסתי, ראיתי באחד הגיליונות שלכם את עניין קבלת
הלימוד בתורת רבנו כסגולה להצלחה.

ובעזרת השם ית', קיבלתי על עצמי ללמוד בתורת רבנו
מפרשת בראשית ועד גמירה של חומש בראשית, והתמדתי
בלימוד זה.

לאחר שעשיתי מבחן שנית עברתי אותו בהצלחה רבה
וכעת מונחים בפניי כמה הצעות עבודה והכל בזכות
הקבלה ללמוד בתורת רבנו.

מאז כמובן אני לומד בכל שבת מתורת רבנו וזה בבחינת
עונג שבת אמיתי.

כאן המקום להודות לכם על הפצת תורת רבנו והנגשתו
בפירוש מבואר ויפה לכל עם ישראל.

תזכו להגדיל תורה ולהאדירה.

שלום כהן - מודיעין

**גם אתם זכיתם
לישועה בזכות
רבנו האור החיים
הקדוש?**

כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת
p0774702681@gmail.com

לחירות, יתפרשו דברי שרה שאמרה "שפוט ה' ביני ובינך", שכוונתה לומר,
אל תקפיד עלי שנתתי לך את שפחתי ולא שחררתי אותה, לפי שהשם
שואו השופט גילה לי בנבואה שעליך לישא את הגר בתורת שפחה, וכפי
שאכן קרא הקב"ה לישמעאל לאחר מכן 'בן האמה', וזהו מה שהשיב
אברהם לדברי שרה ואמר לה 'הנה שפחתך בידך' כלומר שהודה לדבריה,
שאכן הגר היא עדיין שפחה של שרה, ולא יצאה לחירות כלל.

ישוב לשון הפסוקים

לפי זה מובן מדוע הקפידה שרה על אברהם ואמרה לו 'חמסי עליך', ולא
הקפידה על הגר עצמה שזלזלה בה, כיון שהגר לפי דעתה נהגה כדון,
שהיתה סבורה שאכן היא משוחררת, ורק על אברהם הקפידה על שלא
מיחה בהגר והסכים לדעתה שלא כדון. וכן מובנת תשובתו של אברהם
שלא ענה לטענתה של שרה, כיון שאכן הסכים עמה שעל פי דין הגר אינה
משוחררת, וכמו שאמר 'הנה שפחתך בידך'.

שלחן שבת עם האור החיים

פירוש האור החיים הק' בהגשה מעובדת ובשפה מודרנית
לעילוי נשמת צילה ע"ה בת דורה צביה ומאיד"ד

יציאת הגר לחירות בנישואיה לאברהם

שחרור שרה ושחרור אברהם

כשהתבוננה שרה מדוע אכן סבורים אברהם והגר
שהיא יצאה לחירות, עלו בפניה שני אופנים. הראשון,
שסברו כן מחמת שנתנה את הגר לאברהם, וכדין אדון
המשיא את שפחתו לבן חורין שתולים אנו שודאי
הוציאו לחירות. והשני, שסברו כן מחמת שלדעתם הגר
היתה ברשות אברהם והרי הוא אדונה, ואם כן דינם כדון
אדון הנושא את שפחתו לשם נישואין שתולים שהוציאה
לחירות.

טענת שרה שנשארה שפחה

את שני הדרכים הללו כיוונה שרה לדחות באומרה
'אנכי נתתי שפחתי בחיקך'. וכוונתה בזה היתה לדחות
גם את האפשרות הראשונה שסברו שבשעה שנתנה
את הגר לאברהם ודאי שחררה אותה, ולכן אמרה
'נתתי שפחתי בחיקך', כלומר, גם בשעה שנתתי לך את
הגר לאשה התכוונתי שתשאר שפחתי, וכפי שאמרתי
מתחילה (לעיל טו, ב) 'לא נא אל שפחתי', ונמצא שלא
שיחררתי אותה לחירות בנתיני אליך. ואף שבכל אדון
המשיא שפחתו לבן חורין תולים אנו ששיחררה, זהו רק
באופן שהשיא סתם, אבל באופן שפירש שלא הוציאה
לחירות, הרי היא נשארת שפחה.
וגם את האפשרות השניה שאברהם עצמו שיחררה
בשעה שנשארה, דחתה שרה בטענה שהגר היא 'שפחתי',
מפני שגוף הקרן קנוי לה, ורק זכות הפירות היא של
אברהם, ולכן אין אברהם יכול לשחררה כשם שאין
הבעל יכול למכור בנכסי מלוג.

בירור הוזהמא אצל ישמעאל

והטעם שלא חששה שרה מפני איסור נישואי אברהם
עם שפחה ולא שחררה את הגר לשם כך, משום שעדיין
לא נצטוו על כל התורה, ואף שהאבות היו מדקדקים
לקיים את כל התורה ואפילו מצוות שהם רק מדברי
סופרים, מכל מקום אם היה זה על פי נבואה לצורך שעה
היו עוברים, ואף כאן ראתה שרה בנבואתה שיש צורך
שאברהם יישא שפחה, והוא על פי המבואר בכתבי האר"י
שהיה באברהם חלק שאינו ראוי מימי קדם קודם שהזכיר
את בורא, ויצאה זוהמא זו בישמעאל, ועל ידי כך נולד
יצחק מאור מזוקק בלא זוהמא כלל. ואילו היתה הגר
משוחררת היה יוצא בישמעאל גם חלק מהאור, ורק
על ידי שנשארה שפחה, נעשה הבירור באופן שלא נכנס
בישמעאל אלא זוהמא בלבד.

ב' דרכים בדעת אברהם בתחילה

ובדעת אברהם יש לפרש בשני דרכים: א. שגם הוא
הסכים עם שרה מתחילה ונהג על פי נבואתה, ונשא את
הגר בתורת שפחה, ורק שרה היא שחשבה שאברהם
סבור שהגר משוחררת. ב. שבאמת היה סבור ששרה
שיחררה אותה, או שנתנה לו אותה במתנה וכשנשא
לשם נישואין הוא עצמו שיחררה, ולאחר שאמרה שרה
שלא היה בדעתה לשחררה כלל, הסכים עמה שאכן הגר
עדיין שפחה שלה.

ישפוט ה' בנבואה

ולפי הצד השני שאברהם אכן
סבר שהגר יצאה

ותאמר שרי אל אברהם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי
בחיקך ותרא כי הרתה ואקל בעיניך ישפוט ה' ביני וביניך
(טז, ה).

בפסוקים אלו מבקשת שרה מאברהם שיקח את הגר
שפחתה לאשה, מתוך תקווה שעל ידי זה תזכה אף היא
להיבנות ולילד, אברהם שומע בקולה והגר נפקדת,
ומתוך כך מתחילה לזלזל בשרה גבירתה, אזי פונה שרה
אל אברהם ואומרת לו 'חמסי עליך'.

קפידת שרה על אברהם ולא על הגר

ויש להתבונן מדוע הקפידה שרה על אברהם, ואף
לפי מה שפירשו חז"ל (בר"ר מה, ה) שהקפידה על כך
שאברהם לא מוחה בהגר על שזלזלה בשרה, עדיין קשה,
שלכאורה עיקר קפידתה של שרה אמור להיות מופנה
אל הגר שזלזלה בה, ואילו מלשון שרה שאמרה 'חמסי
עליך' משמע שבאה למעט, 'עליך' ולא על אחר, כלומר
שקפידתה היא על אברהם בלבד ולא על הגר, ויש להבין
מדוע אכן לא הקפידה על הגר אלא רק על אברהם.

עוד יש להתבונן מדוע מסרה שרה את דינה לשמים
באומרה 'ישפוט ה' ביני ובינך'.

עוד יש להבין תשובתו של אברהם, שלא מצינו שהשיב
לה על דבריה, אלא רק אמר לה 'הנה שפחתך בידך עשי
לה כטוב בעיניך', ומשמע שהסכים לטענתה שלא נהג
כהוגן, ומתקן הוא מכאן ולהבא, ויש להבין אם כן מדוע
אכן נהג כך ולא מוחה בהגר.

הגר נכסי מלוג

כדי לבאר פרשה זו יש להקדים שתי הקדמות. האחת
היא מה שמבואר במדרש (בר"ר שם, א) ששָׁדְדָה של הגר
היתה כנכסי מלוג, כלומר, נכסים השייכים לאשה והבעל
אינו מקבל אחריהם עליהם, ויש לו זכות רק באכילת
פירותיהם. ונקראים 'מלוג' מלשון תלישה, שהבעל תולש
את הפירות ואוכלם, אבל גוף הקרן שייך לאשה, ואין
הבעל רשאי למכור.

המשיא שפחתו לישראל יצאה לחירות

עוד יש להקדים, מה שמתבאר בגמרא ובפוסקים (גיטין
לט, ב; רמב"ם עבדים פ"ח ה"ז, פ"ט ח"א; שו"ע יו"ד
סי' רסז סעיפים טז-ע), שעבד שאדונו השיא לו אשה
ישראלית, יצא לחירות, שמאחר ואסור לעבד לישא
ישראלית, משום 'לא יהיה קדש בבני ישראל' (דברים כג,
יח), ודאי שיחררו האדון והוציאו לחירות. וכן להיפך,
אדון שהשיא את שפחתו לישראל, תולים אנו ששיחררה
האדון, דין זה הוא גם באופן שהאדון עצמו נשא את
שפחתו, שאם נשאה לשם נישואין, ודאי הוציאה לחירות.

לזלזל הגר בשרה לפי שאינה שפחתה

על פי זה יתבאר היטב ענין קפידתה של שרה על
אברהם, שכשהרגישה שרה בזלזולה של הגר כלפיה,
הבינה לנכון שהגר סוברת שכבר אינה שפחתה, אלא
יצאה לחירות, שהרי אם לא כן ודאי לא תזלזל שפחה
בגבירתה. אלא שדעת שרה היתה שהגר לא
יצאה כלל לחירות, ועדיין היא שפחתה,
ולכן הקפידה על אברהם שהסכים
עם סברת הגר שיצאה
לחירות.

באור ההלכה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו, מדוע לא חששה שרה מפני איסור נישואי אברהם עם שפחה ולא שחררה את הגר לשם כך?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים ושם הפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבדיש הגליון. 4. בני חו"ל מתבקשים לכתוב כתובת (אדרעס) בארץ ישראל למקרה של זכייה, שישלח לשם.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'חיים כולכם היום'.

(חלק תשרי-אדר). דרכי חיים והליכות אדם על פי משנת רבינו האור החיים זי"ע, מסודרים ומחולקים לכל ימות השנה ולמועדים.

(בהתאם לשיקולי המערכת, יתכן שישלח ספר חילופי כפי הקיים במלאי).

שם הזוכה פרשת מנחת-מסעי: הרב דוד יואל וויינפלד כולל עצי חיים דסאטמאר ב"ב.

האם צריך להפריש מעשר ממעשה נסים

ששמן של נס פטור ממעשרות, דלגבי חיוב מעשר צריך מפרי הארץ, כמו שכתבו התוס' (מנחות סט) גבי חיטים שירדו בעבים וע"י נס לא הוי מפרי הארץ. ועוד כתב עפ"י ד' התוס' (תענית ח, ב ד"ה אלא) דמה שנתרבה ע"י ברכה הוא כמו הפקר שאין רשות לאדם בו, וכל שנתרבה מחמת נס דין הפקר יש לו, ולכן פטור מן המעשר.

עוד טעם כתב שם עפ"י מה שכתב בספר נחלת בנימין (מצוה קכ"ז) דעיקר ענין מעשר הוא, שהדבר צריך תיקון להתעשר שנתקללה האדמה בחטא אדם הראשון, וכך גזרה התורה. ולפי"ז יש לומר דהפטור הוא רק היכא שגוף הדבר נתהווה ע"י נס מן השמים, אז י"ל שפיר אין דבר רע יורד מן השמים, אכן בכה"ג שהיה אצל אברהם אבינו ע"ה שגוף הרכוש היה דברים טבעיים שלא ירדו מן השמים, רק שבאו לידו בסיבת נס לא שייך לומר שאין צריכים תיקון משום שאין דבר רע יורד מן השמים ושיהיו פטורים ממעשר ע"ז, שהרי לא ירדו משמים כלל, ולכן באמת היו חייבים במעשר עכ"ז ודפח"ח.

ויתן לו מעשר מכל (יד, כ).

כתב רבינו האור החיים הק': "אברהם הציל לעצמו וקנה הכל, ולזה נתן מעשר מכל, שהגם שיותר למלך סודו, אדם רשאי בשלו, לא במעשר שהוא של גבוה".

בספר פרדס יוסף העיר בדברי רבינו שכתב, דאברהם היה מחוייב להפריש מעשר כיון דאינו יכול לוותר בשל גבוה, ומשמע דאף ממעשה נסים צריך לעשר דהא היה כאן נס שניצל מהמלחמה.

ואילו בחז"ל מצינו דשמן של נס אין צריך לעשר, וילפינן מדכתיב (מ"ב ד, ז) שאשת עובדיה לא היה לה מעות לשלם חובותיה, ונעשה לה נס בפך השמן שכל הכלים נתמלאו שמן, ואחר מעשה זה כתוב וַתָּבֵא וַתִּגְדַּל לְאִישׁ הָאֱלֹקִים וַיֹּאמֶר לָכִי מְכֹרִי אֶת הַשֶּׁמֶן וְשְׁלַמְיָאֵת נְשִׁיךָ וְאֶת וַבְּנִי תַחֲיִי בְנוֹתְךָ. ובאר הרד"ק בשם המדרש שבאה לשאול את אלישע האם צריכה להפריש תרומות ומעשרות, והשיב אלישע שהשמן פטור ממעשרות.

בספר עיטורי חיים מתרץ עפ"י מה דאיתא בשו"ת בית יצחק (חלק יו"ד סי' פ"ב) דהטעם

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

על ידי הלימוד בספרו מרגישים ערבות מתיקות יום השבת

כה דברי המקבל הרב הרי"ז מרגלית זצ"ל אשר כתב במכתבו: 'כבוד ידידי הרה"ח איש ימיני מו"ה אלעזר ימיני שליט"א כפר ויתקין, מאד נהניתי מה שכתב כי בכל ליל ששי קבע שיעור בלימוד פי' 'אור החיים' הקדוש מפרשת השבוע, בטחוני אתו כי בזכותו ירגיש ערבות מתיקות יומא דשבתא יומא דנשמתא לעלא ולעלא ובאורו ירגיש טעם חיים לכל ששת ימי המעשה, בגלל אהבתנו הנני כותב למעלת כבודו מנהגו של משיח ה' הרב אור החיים זי"ע אשר

תשובת הדברי חיים אודות רוח קדשו של רבנו - יסוד גדול באמונה

והעידותי שבאחד הפעמים שנשעתי לחיפה אצל זקני כ"ק אדמו"ר מטשחוב זי"ע היה זה לשבת קדש י"ד תמוז תש"מ, ובמוצאי שבת קדש ט"ו תמוז יומא דהלולא של האור החיים הקדוש זי"ע הצטרפתי לסעודת מלוה מלכה שערך כ"ק אבי אדמו"ר שליט"א שהיה גם כן שם, והנה לפתע נכנס זקני כ"ק אדמו"ר זי"ע ובידו הספר שאלות ותשובות 'דברי חיים', וסיפר על עצמו שכשהיה פעם ביום זה אצל זקנו הרה"ק רבי משה משינאווא זי"ע קרא לו זקנו צ"ל לחדרו ולמד עמו את תשובת זקנו הרה"ק מצאנו זי"ע [בה הורה להדיח ממשרתו שוחט שפקק ברוח קדשו של רבנו] מתחלת לסופה באמרו לו תשובה זו היא יסוד גדול באמונה, וכעת יומא דהלולא נזכר בזה לכן רצונו גם כן למיעבד הכי ללמוד עמנו את התשובה.

(קונטרס אמת ואמונה)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההבנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במימים שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצ"ש בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון:

09-3750181

מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

שמעתי מחכמי הספרדים ז"ל בפה עיר הקדש, כי בכל ערב שבת למד הלכות עדות ואמר כי מטרת לימודו שידע שעל פי ההלכה הוא ראוי להיות עד כשר ונאמן לעדות שבת.

(אוצרות ירושלים חלק מ"ו)

לימוד אור החיים הק' בליל שישי בחצות - עד אור הבוקר

סיפר הגה"ח רבי חיים יצחק שוירץ זצ"ל:

כשהייתי נער צעיר בגיל 12, הלכנו לישון מוקדם בליל שישי, ובחצות הלילה השכמנו קום כמה נערים, וישבנו ללמוד ברציפות עד אור הבוקר, את המדרש והאור החיים הק' על פרשת בראשית... והיה מצטט בהתלהבות וגעגועים את דבריו הבוערים: "נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים וכו', ואתבונן במה שהורשתי להתבונן". (שיח הפרשה - בראשית עמ' 1)

מחוברים לחיים

חייגו: 073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

תורתם סטים ורזאים ישועה

לפרטים: 02-8043333

זבקים בתורת ה'אור החיים'

ליקט וסלל מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע חידושים ותובנות להלכה קטנים מוחלטים לענין של יום על יסוד השנה מנחות מהר"ג בסוגיית רבנו מרדכי שני דיום

מוקד הזמנות 1800-22-55-66 להשיג בחינת הספרים המבוקשים מאיר'ם את המעשה